

Handläggare
Marie Björklöf
Telefon: 08-508 35 605

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 15 juni 2021

Ärende 7

Svar på skrivelse om hur ska staden möta den allt mer växande ungdomsarbetslösheten

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden har från Andrea Törnестam m.fl. (S), Anna Lundgren m.fl. (V) och Farida Al-Abani (Fi) mottagit en skrivelse som lyfter frågor om vilka insatser och åtgärder som skulle kunna motverka den ökande ungdomsarbetslösheten. I skrivelsen lyfter författarna de utmaningar som den pågående pandemin har fört med sig och som har drabbat vissa målgrupper, så som till exempel unga vuxna, särskilt hårt. Ett stort antal unga har på grund av distansundervisning haft svårt att uppnå förväntade studieresultat och många branscher som tidigare fungerat som inkörsportar för unga på arbetsmarknaden har på grund av pandemin tvingats att kraftigt skala ner sin verksamhet och antalet anställda. Med anledning av detta lyfter skrivelsen frågor kring vad arbetsmarknadsförvaltningen skulle kunna göra för att motverka den ökande ungdomsarbetslösheten.

Arbetsmarknadsförvaltningen bedriver ett aktivt ungdomsarbete och har under den pågående pandemin ytterligare förstärkt arbetet för att nå ut till ungdomar och unga vuxna som riskerar att drabbas negativt av pandemin, med långvarig arbetslöshet som följd. Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar bland annat för att utveckla fördjupat stöd till unga inom komvux, att utöka antalet ungdomsanställningar och utveckla nya områden för anställningar, samt samverka med arbetsgivare och andra aktörer. Arbetet kommer att fortgå under året och bevakas löpande för att vid behov utveckla ytterligare aktiviteter och insatser som motverkar utanförskap bland unga.

Bakgrund

Arbetslösheten har sedan slutet av 2019 ökat kraftigt. Redan innan pandemin bröt ut förutspåddes en nedåtgående trend i ekonomin

med en ökande arbetslöshet som följd, och Covid-19 pandemin har bidragit till att antalet arbetslösa har ökat ytterligare. Vissa grupper, så som till exempel unga vuxna och utrikes födda, har drabbats särskilt hårt av konsekvenserna av pandemin och den ökande arbetslösheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Ärendet

Arbetsmarknadsförvaltningen har från Andrea Törnестam m.fl. (S), Anna Lundgren m.fl. (V) och Farida Al-Abani (Fi) mottagit en skrivelse som lyfter frågor om vilka insatser och åtgärder som skulle kunna motverka den ökande ungdomsarbetslösheten. I skrivelsen lyfter författarna följande frågor som besvaras i tjänsteutlåtandet:

1. Vilka typer av åtgärder behöver vi inom staden och arbetsmarknadsnämnden vidta för att halvera ungdomsarbetslösheten och öka sysselsättningen bland unga?
2. Hur kan vi inom staden minimera den ungdomsskuld som växer och kompensera för förlorade år inom pandemin?
3. Hur kan vi bereda fler arbetstillfällen inom staden för unga och andra prioriterade målgrupper som behöver samhällets stöd?
4. Fler och fler målgrupper har inkluderats inom Integrationspakten, så som unga och andra prioriterade målgrupper, på vilket sätt blir integrationspakten ett medel som inte skiljer sig från ordinarie verksamhet att möta ungdomsarbetslösheten?

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen har sedan pandemin startade våren 2020 ytterligare förstärkt sitt fokus på att motverka den stigande ungdomsarbetslösheten. Förvaltningen har under arbetsnamnet *Kraftsamlings unga* arbetat för att göra analyser samt planera insatser som möter behoven hos de unga som drabbas särskilt hårt av pandemin. Bland annat har de lokala jobbtorgen utökat möjligheterna till stöd via digitala kanaler och utökade öppettider för drop-in för de unga vuxna som har ett stort stödbehov, samtidigt som insatser för målgruppen har vidareutvecklats och deltagarantalet utökats. Arbetet med att utveckla och utöka insatserna för att nå unga och för att erbjuda stöd kommer att fortsätta under hela 2021. Förvaltningen bedömer att arbetet i första hand bör inrikta sig på att effektivisera arbetet inom KAA, öka antalet ungdomar som fullföljer sin gymnasieutbildning eller annan yrkesutbildning, samt på att nå och erbjuda stöd till unga i särskilt

utsatta målgrupper som riskerar ett långvarigt utanförskap. Under våren 2021 påbörjades även ESF-projektet Utvecklat stöd för unga, där ett särskilt fokus kommer att läggas på att utveckla insatser och aktiviteter för unga på Järva och i andra ytterstadsområden.

Utbildning

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer liksom många andra instanser att utbildning är en viktig åtgärd av långsiktig och rustande karaktär som bör prioriteras för att minska ungdomsarbetslösheten och förbättra förutsättningarna för de unga som står längst ifrån arbetsmarknaden att stärka sin position när pandemin avtar. Mycket tyder på att en fullföljd gymnasieutbildning även framöver kommer att vara avgörande för en varaktig etablering på arbetsmarknaden, inte minst då arbetsgivare i Stockholmsregionen i hög grad efterfrågar utbildad arbetskraft som kan anpassa sig till de nya förutsättningar som pandemin har fört med sig.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser det som prioriterat att förstärka kapaciteten inom vuxenutbildningen genom att bland annat utveckla ett fördjupat stöd för de unga som har behov av detta för att klara av studier inom vuxenutbildningen. Arbetsmarknadsförvaltningen planerar även för att genomföra en större marknadsföringskampanj under våren och hösten 2021 som syftar till att informera unga som avslutar gymnasiet utan fullständiga betyg om möjligheterna att komplettera sina gymnasiebetyg eller läsa en bristyrkesutbildning på komvux. I samband med informationskampanjen kommer förvaltningen även att förbättra tillgången till studie- och yrkesvägledning för unga och kraftigt skala upp möjligheterna att genomföra provningar för de som har behov av detta.

Under våren 2021 påbörjades arbetet med en förstudie med fokus på unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) och som saknar en fullföljd gymnasieutbildning. Syftet är att få mera kunskap om målgruppens behov och förutsättningar att studera, och på så sätt kunna utveckla förvaltningens arbete för att möta behoven hos målgruppen. Resultatet och slutsatserna från förstudien ska bidra till att utveckla samarbetet mellan Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm när det gäller målgruppen UVAS. Förstudien beräknas pågå till och med november 2021 och avslutas med en rapport innehållande förslag och rekommendationer för vidare arbete.

Ungdomsanställningar

Arbetsmarknadsförvaltningen har under det senaste året utvecklat arbetet med ungdomsanställningar till att omfatta nya målgrupper och nya arbetstillfällen. Bland annat har ett team tillsatts som arbetar med unga med en kriminell bakgrund, och gröna ungdomsanställningar inom trädgårdsskötsel har utvecklats. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att ungdomsanställningar med fördel bör kombineras med utbildning, självstärkande insatser eller andra aktiviteter för att öka deltagarnas anställningsbarhet på längre sikt. Förvaltningen arbetar därför för att så många unga som möjligt ska få möjlighet att ta del av kompetensutvecklande insatser inom ramen för sin ungdomsanställning.

Under våren 2021 aviserade regeringen en förnyad satsning på ”Jobb för unga” som innebär att Stockholms stad kommer att tilldelas ca 16 miljoner kronor för att förstärka kommunernas förutsättningar att erbjuda kommunala visstidsanställningar på max fyra månader för unga inom det kommunala aktivitetsansvaret och unga som nyligen har avslutat sina gymnasiestudier. Arbetsmarknadsförvaltningen förbereder arbetet med att ta fram arbetsplatser och matcha ut ungdomar till anställningar på 1-3 månader inom ramen för denna satsning.

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att såväl stadens ordinarie ungdomsanställningar som ”Jobb för unga” är angelägna insatser för att ge möjligheter till jobb och arbetslivserfarenhet i avvaktan på att arbetsmarknaden normaliseras efter pandemin. Fler platser för denna typ av jobb är därför en värdefull insats.

En utmaning är dock att ett antal av stadens arbetsplatser för närvarande inte kan tillhandahålla platser på grund av pandemin. Ytterligare en utmaning med att bereda fler arbetstillfällen inom staden för ungdomar och unga vuxna är att detta skulle kunna leda till att andra målgrupper som står långt ifrån arbetsmarknaden, så som t.ex. personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, får sämre möjligheter att få en anställning inom staden. Individens tillgång till en insats av typen anställning med stöd blir då begränsad av den totala mängden tillgängliga arbetsplatser för detta ändamål. En fråga att ta ställning till är då vilka målgrupper som ska prioriteras när stadens arbetsplatser har en begränsad kapacitet att ta emot personer med Stockholmsjobb och andra arbetsplatsnära insatser, från jobbtorg, stadsdelar och Arbetsförmedlingen, som bland annat kräver handledning och anpassade arbetsuppgifter.

Samverkan

Arbetsmarknadsförvaltningen konstaterar att en av framgångsfaktorerna i arbetet med unga som står långt från arbetsmarknaden är ett arbete baserat på hållbara relationer och kontinuitet i kontakten med ungdomarna. I kombination med ett bibehållet fokus på huvuduppdraget, att flera unga ska komma ut i arbete eller studier, krävs ett helhetsperspektiv på ungdomarnas livssituation som utgår från en nära samverkan med andra aktörer så som till exempel stadsdelsförvaltningarna, psykiatrin och Arbetsförmedlingen för att säkerställa en för individen hållbar planering där parallella insatser och stöd från olika aktörer kan ingå.

Även samverkan med ideella aktörer och arbetsgivare är en viktig del av arbetsmarknadsförvaltningens arbete. Inom Integrationspakten arbetar arbetsmarknadsförvaltningen tillsammans med arbetsgivare och andra organisationer med aktiviteter som syftar till att särskilt gynna de stockholmare som har en svagare ställning på arbetsmarknaden, bland annat unga. Inom ramen för ungdomsarbetet samverkar förvaltningen idag med ett flertal ideella aktörer så som exempelvis Ensamkommandes förbund, Rädda barnen, Fryshuset, Reach for change, Hammarby IF, AIK, och Brommapojkarna. Ett arbete pågår för att utreda förutsättningarna för att i större omfattning upphandla tjänster från aktörer som inom sin egen verksamhet når ut till unga utanför arbete och studier. Inom ramen för *Kraftsamling unga* planeras till exempel för att genom upphandling samverka med fristående aktörer i det uppsökande arbetet av unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar. Förvaltningen har även lämnat in en ansökan om projektmedel från Delmos för ett projekt där unga vuxna anställs för att stärka kommunens uppsökande arbete.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
utvecklingschef

Bilaga

1. Skrivelse till arbetsmarknadsnämnden: Hur ska staden möta den allt mer växande ungdomsarbetslösheten?

Arbetsmarknadsförvaltningen
Utvecklings- och utredningsstaben

Livdjursgatan 4
Box 10014
121 26 Stockholm-Globen
Växel 08-508 35 500
Fax
info.amf@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, arbetsmarknadsdirektör	2021-06-08
Karin Eriksson-Bech, utvecklingschef	2021-06-08